

זמני כניסת ויציאת השבת לפי אופק ירושלים ומעלה אדומים:

הדלקת נרות 16:16
צאת השבת 17:26
ר"ת 18:03

שיר ליום השבת

בסערת מלחמת העולם השנייה גלתה ישיבת פינסק לווינא.

כשהשתלטו הקומוניסטים על ליטא הוכרחה הישיבה לגלות לעיירה נידחת. נכנס ראש הישיבה **הגאון ר' שמואל וינטרוב זצ"ל** להתפלל בבית הכנסת המקומי. עמד בקרן זווית, והעיד בעצמו שהושפע לו השגות מרוממות ושפע קדושה. תפילה כזו לא חווה מעודו!

בחסדי ד' ניצל מגיא ההריגה והגיע לארץ הקודש. כאן פגש באקראי אחד מבני אותה עיירה וסח לו בהתפעמות על החוויה שחוה. התעניין אותו אדם: "שמא היה זה בספסל פלוני, במושב פלוני?" "אכן כן", אישר הרב, מופתע. "כיצד ידעתם?"

"מסורת היא בדינו", ענה אותו אדם, "שכאשר ערך **הגאון מווילנא זצ"ל** גלות' הגיע לעיירתנו, והתפלל תפילה אחת באותו מקום!"

עברו דורות, אבל רישומה של קדושה אינו נמחק!
"ובמושב לצים לא ישב" - מדייק **ר' איצ'לה מוולוז'ין זצ"ל**:

לא נאמר שלא ישב עם הלצים, אלא אף לא במקום בו דיברו דברי ליצנות, מחשש שיושפע לרעה מהטומאה שהתהוותה שם.

וכך גם להיפך: 'שניים שיושבים ויש ביניהם דברי תורה, שכינה שרויה ביניהם' ולא מסתלקת משם!

מרת החזון-איש' זצ"ל הלך ברחוב עם אחד ממקורביו, ולפתע הצביע על פינת המדרכה, ואמר בהתרגשות: "כאן עמדו שניים ושוחחו בדברי תורה!".

"מנין לכם?" שאל המלווה.
והחזון-איש' השיבו: "יש כאן הארה!"

אברהם אבינו בנה מזבח לד', **'וייעתק משם ההרה... ויבן שם מזבח לד'.**
וייעתק, היינו יעבר. מה העתיק והעביר? אמר ה'אור-החיים': את המזבח שבנה!

פרק וסתר את אביו, ונטלן עימו, כדי לשוב ולהקימו.
איזו טרחה, וכי חסרות אבנים בהר?

אבל מזבח שכבר הקריבו עליו, שאברהם אבינו הקריב עליו, קנה קדושה, והיא תועיל לעבודה הבאה, תקרין שפע. חבל לוותר עליה, וכדאי כל הטורח!

נאמר לעצמנו: מובן שתפילתו של הגאון מווילנא וקרבתו של אברהם אבינו משפיעים קדושה. אבל אנו, זעירים ואפסיים, תהא זו יומרה מצידנו ליחס לעבודתנו איזו השפעה.

וכמה טועים אנו, מפחיתים בערכנו!
'כל הקובע מקום לתפילתו, א-לוקי אברהם בעזרו כדרך שהיה עוזר לאברהם. וכשמת, אומרים לו: אי עניו, אי חסיד, מתלמידיו של אברהם אבינו!'

'והנודע-ביהודה' זצ"ל מסביר:

כשאדם מתפלל במקום מסוים, קונה אותו מקום קדושה. ואותה קדושה מסייעת לו להזדכך יותר בתפילה הבאה. וכך הלאה, התפילה מקובלת ופועלת יותר! עד שהוא זוכה לשפע כאברהם!

לפיכך 'אין תפילתו של אדם נשמעת, אלא בבית הכנסת'. כי המקום ספוג תפילות, ספוג קדושה. ומי אינו רוצה שתפילתו תתקבל?

"ולאברהם הטיב בעבורה"

הקב"ה הטיב לאברהם בזכות שרה אשתו. וכך אמרו בגמרא: 'כבדו את נשותיכם, כדי שתתעשרו'. סגולה לעושר ולרווחה, היא מתן כבוד והוקרה לאשה!

"ולאברהם הטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמורים ועבדים ושפחות ואתונות וגמלים!"

איננו מפסיקים לשחק בללל שהצדקנו, איננו מצדקנים בללל שהפסקנו לשחק...

פסירת הצדיקים

ט"ו בחשוון - ר' אברהם ישעיה קרליך 'החזון איש'
ט"ז בחשוון - ר' לייב בעל היסורים
ר' אלעזר מנחם מן שך
י"ח בחשוון - ר' רפאל ברוך טולידאנו
כ' בחשוון - ר' מרדכי שרעבי

בברכת שבת שלום!

עריכה: משפחת שמעיה

לעיני אבינו הר"ר אילן סבח בן סניורה ז"ל

מאורה של הפרשה

"חטאים לד' - מאד"

השרף מקוצק זצ"ל אש להבה היה, חריף ונוקב. אמרתיו הקצרות כחיצים שנונים. חודרי לב, בוקעי שריון. לפעמים לא הוסיף דבר, רק חזר על דברי הכתוב בהטעמה, והנה קיבלו משמעות חדשה. למשל, בפרשתנו -

המונים צבאו על דלתו הסגורה, מאחוריה הסתגר והתבודד. המתינו לשעת הכושר. והנה נפתחה הדלת והשרף ניצב על מפתנה. הכל נסוגו אחור, וקולו נשמע: **"ואנשי סדום רעים וחטאים"**. נקודה. **"לד' - מאד!"**. והדלת שבה ונסגרה.

פסוק הוא, ולא הוסיף בו מילה. רק ההטעמה: **"לד' - מאד!"**. בכל הנוגע למצוות שבין אדם למקום לא היו מקפידים, מחמירים וזהירים מהם; רק בין אדם לחברו היו 'רעים' בגופם 'וחטאים' בממונם... רק מצדקה קפצו ידם, מחסד אטמו ליבם, משוועת אביונים אטמו אוזנם - ונהפכו...

היפוכו של אברהם אבינו היה, שלימד 'כי גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני שכניה', שאין די במצוות שבין האדם לקונו לבדן!

יש להחזיק בשני הלוחות יחדיו: במצוות שבין האדם למקום ושבין האדם לחברו כאחד!

(מעיין השבוע)

אין לנו מושג כמה דקים ועדינים הם 'חטאיהם' של האבות. מסופר, **שהגאון בעל ה'לשון הזהב' זצ"ל**, רבה של ליזנסק, התלווה אל הרב הקדוש בעל ה'נועם אלימלך' זצ"ל בדרכו אל הנהר לאמירת 'תשליך' בראש השנה.

ה'נועם אלימלך' אמר את ה'תשליך', וכפי המנהג ניער את כיסי מעילו כאילו הוא משליך עבירותיו. לפתע התכופף הגאון בעל ה'לשון זהב' וגחן ארצה.

שאלו ה'נועם אלימלך': "מה כבודו מחפש שם?" ענה הגאון בעל ה'לשון הזהב': "אני מחפש את העבירות של הרבי, כדי להרימן. כי מה שנחשב אצל כבודו לעבירה, היה נחשב אצלי למצווה..."

אם כיוון בכל התפילה את כל כוונות האר", מלבד מילה אחת, כבר לא מצא מרגוע לנפשו!...

אסור לנו להסתכל במעשי אבותינו הקדושים, באמת-המידה הקטנונית שלנו!

פעם ביקר הרבי **מגוסטינין זצ"ל** את בעל ה'חידושי הרי"ם' **מגור זצ"ל**. ראה המארח שפניו רעות, וחרד לשלומו.

ענה הרבי מגוסטינין: "שלומי טוב, ברוך ד'. אבל בכל שנה כשקוראים בספר במדבר, תוקף אותי צער נורא: דור דעה, מקבלי התורה, והם עוברים עבירה אחר עבירה. זה נורא!"

"תנוח דעתך", אמר לו הרבי מגור, "מהעבירות שלהם נכתבו פרשיות בתורה. מה שאין כן מהמצוות שלנו!"

נא לשמור על קדושת הגיליון. אין לעיין בזמן התפילה וקריאת התורה

הצלחה ברו"ג: נעה שלו, משי' אזולאי, משי' יונה, משי' גיבלי, משי' נדף, משי' ר' אברהם לוי **זנוב הגון**: אורית יהודית, יעקב משה, יוסף והדס בני מרים דבורה פנינה. שרה בת אילה, איבה חביבה בת קמינה מונט.
זש"ק: מרים עפרה בת מלכה חיה וחגי עמרם בן פנינה **רפ"ש**: חיים דניאל בן שולה, שלמה בן רינה, דוד בן רעות. תהילה בת שונמית. מיכל חיה בת רחל תמר בת שרה. אפרת ביתיה בת צביה. **לע"ג**: הגר"ע יוסף בן גורגיה זצ"ל. יחזקאל בן סמרה ז"ל מרדכי בן ביקסה ז"ל. שמואל בן חנה נוסרת ז"ל. ברוך נאגי בן נעימה ז"ל. מלכה בת רבקה ז"ל

כיצד לא לפחד?

שלמה המלך אומר בספר משלי: "סוס מוכן ליום מלחמה ולה' התשועה". ההתנהלות הנכונה בחיים היא לעשות תחילה את ההשתדלות הנצרכת בדרך הטבע. אדם יעשה כל שבכוחו לעשות, כפי שנאמר "סוס מוכן ליום מלחמה", ועם זאת יזכור שזו רק השתדלות. לאחר שעשה אדם את ההשתדלות הנחוצה, ידע ויאמין בכל לבו שהתוצאות הן אך ורק מיד הקב"ה, שנאמר "ולה' התשועה". האדם צריך אז 'לשחרר', לא לדאוג ולא לפחד. עליו לדעת בבירור, שמעתה הדברים אינם תלויים בו.

אדם שחי בפחד - ממה הוא פוחד? מרבית הפחדים של האדם הינם חששות מפני העתיד.

אדם חושש ממה שיהיה, ואיך יהיה, ואם יהיה... האדם חי בתסריטים דמיוניים, שהוא יצר לעצמו, ושאין בהכרח קשורים למציאות. אדם הורס לעצמו את ההווה ע"י פחדים מפני העתיד. במקרים רבים מאד, הפחדים אינם מתממשים, אבל ההווה כבר הרוס... העצה היא לחיות את המציאות, ולא את הדמיון. אף אחד מאתנו אינו יודע מה יהיה בעתיד, וכמו שאומרת האמרה העממית 'כשנגיע לגשר, נחצה אותו'.

מה כן צריך האדם לעשות, למען העתיד ולמען ההווה גם יחד? מן הראוי להתחזק באמונה וביטחון, שהרי ממילא "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום", וכן "והבוטח בה' חסד יסובבנו". אם כן, השלב השני בהיחלצות מן הפחד הוא - לחיות במציאות האמתית, ולחיות נכון. עלינו לעשות כל שנוכל, עד היכן שידנו מגעת, ולדעת - עד כאן! עשינו את שלנו, והתוצאות הן אך ורק בידי של הקב"ה.

בספר משלי נאמר "לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" - אפילו המילים שאדם מוציא מפיו, אינן תלויות בו, אלא מהקב"ה הן! אדם יכול לערוך בראשו את המילים שהוא רוצה לומר, הוא יכול לתכנן באופן מדויק את הנאום שברצונו לנאום, כפי שנאמר "לאדם מערכי לב" אולם מה קורה בפועל? "מה' מענה לשון" המלים שיוצאות מפיו הן לאו דווקא המילים שהתכוון לומר. הדברים שיוצאים מפיו של האדם, והשפעת המילים הללו - כל אלו תלויים אך ורק בהקב"ה. חשוב וכדאי להתחזק באמונה, להביט על המציאות במבט הנכון. יש לעשות את ההשתדלות באופן המקסימלי ולא לפחד מהתוצאות, שהרי הן מאת הבורא. וכך מובא בשם רבי נחמן מברסלב זצ"ל: "כל העולם כולו גשר צר מאד, והעיקר לא לפחד כלל".

מעשה בחתן שביום חופתו הלך להסתפר במספרה מסוימת. לאחר שהתחיל הספר לספרו, הודיע לו המסתפר: "בעזרת ה', הערב עומד אני להיכנס לחופה", וכונתו היתה לומר, שיעשה לו תספורת הגונה כיאה לחתן. הספר, בשמעו את הדברים, החליט לנצל את המצב, ונקב במחיר כפול ומכופל מהסכום הניתן עבור תספורת רגילה... החתן אימץ את מוחו כדי לחפש עצה, כיצד יוכל ללמד לקח את הספר, שדורש ממנו מחיר מופקע ללא סיבה מוצדקת... ועלה בלבו רעיון מבריק! לאחר שסיים הספר את מלאכתו, אמר לו החתן: "מה תעשה, אדוני הספר, אם אגלה לך שהתספורת שלך תועיל לי רק במעט, כי טבע השערות שלי שהן גדולות שנית לאחר שעה-שעתיים מתום התספורת?"

הספר שעמד נדהם למשמע השאלה, סרב להאמין לדבריו המוזרים של הלקוח, וכאן אמר לו החתן: "תשמע, אם אוכיח לך במציאות, ששערותי תגדלנה תוך זמן קצר - האם תסכים שאשלם לך מחיר רגיל של תספורת ולא מחיר של 'חתנים'?" הספר השיב בחיוב, והוסיף: "תשלם לי כעת מחיר רגיל, ותחזור בעוד שעה. והיה, אם שערותיך יגדלו, תפטר מיתר הסכום, ואם לא - שלם תשלם את מלא המחיר!" כעבור שעה, שב הבחור למספרה, הספר התבונן בו, וכמעט שאחזו השבץ... קשה היה לו לדבר מרוב בהלה, והוא אמר לבחור בגמגום: "לך לשלום, ותזכר לבנין עדי עד..."

ומה היתה האמת? ובכן, לחתן דגן יש אח תאום, שתווי פניו דומים לו במדויק, ואיש זר שאינו רגיל בהם, לא יכול בשום אופן להבדיל בין השניים.

מה עשה החתן שהרגיש שבכונת הספר לעשוק אותו וליטול ממנו מחיר מופקע? פשוט מאד אמר לאחיו התאום שישג לספר ו... יראה לו את השערות שכבר התחילו לצמוח בראשו שנית, ואז יזכה להיפטר מהתשלום המופקע שדרש הספר. לאחר שעשה מה שעשה, בא החתן לשאול, האם ה'קונץ' היה תקף מבחינה הלכתית?

תשובת הרב יצחק זילברשטיין שליט"א:

במסכת 'בבא קמא' מסופר על אדם שברח מבית האסורים של נכרים, והיה צריך לעבור את הנהר. מחיר הנסיעה במעבורת הנהר הוא כמה פרוטות, אך ספן המעבורת הבחין במצוקת הבורח, ודרש מחיר מפולפל עבור ההפלגה - דינר זהב. בליט ברירה התחייב האסיר לשלם לו את הסכום.

אומרת הגמרא, שלאחר ההעברה בנהר, יכול האסיר לשלם לספן רק את שכרו הרגיל, ולא את הדינר שהבטיח, והטענה שבגללה אינו משלם נקראת "משטה אני בך"!

גם בשאלתנו, הבחור יכול היה לומר לספר "משטה הייתי בך", ומן הדין אינו חייב לשלם אלא את השכר הראוי, כפי שאכן שילם. ממילא, לכאורה, רשאי היה להערים על הספר, על מנת שלא לשלם לו את הסכום המופרז שדרש.

וה'פתחי חושן' כתב כי יתכן שמותר לכתחילה לגנוב דעתו של מוכר שמציג בפני הלקוח מחיר מפורז, ואין כאן משום גנבת דעת, כיון שהמוכר עושה איסור בכך שדורש סכום גבוה ביותר מהמחיר האמתי.

שכינה ביניהם | הרב נחום דיאמנט

היום נתעסק בענין קריאת שמו של משה רבנו, ובלימוד מדהים שה'ספורנו' לומד מכך: בתיה בת פרעה ניגשת ליאור, ומוציאה מהמים את התינוק הרך ששכב בתיבה "ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתוהו".

בתיה, אם משית אותו מהמים הרי שאת - המושה. ומשה הוא המשו. מדוע קראת לו "משה"? קראי לו "משו" או "נימשה". אך לא "משה".

מבאר ה'ספורנו': כאשר בתיה קוראת למשה רבנו "משה" על שם המאורע, אינה מתכוונת להנציח את המאורע בלבד, אלא דרך הנצחת המאורע רצונה להעביר לו את מסר החיים.

וכמי שאומרת לו "משה, אם נגזר בגזירת עליון שאמשה אותך, זה רק כדי שתמשה אתה אחרים. אני קוראת לך 'משה' כי תפקידך זה למשוות את האחרים, התפקיד שלך הוא 'משה'. מהמשייה תזכור תמיד כי דורשים ממך להמשיך הלאה את מה שקיבלת.

קיבלת כדי שיהיה לך כיף? לא! קיבלת כדי לתת! כל תכלית הקבלה היא כדי להמשיך ולתת. והמסר הזה עובר גם אלינו:

נולדתי חסר אונים לחלוטין ללא שום יכולת לעזור לעצמי, והורי, בחום, באהבה, בחמלה ובחן - גידלו אותי, פרנסו אותי, חינכו אותי, החדירו בי יראת שמים, הטעינו אותי בערכים, בדרך חיים, בחכמת חיים, ובהמשך - מורי ורבותי נתנו לי והעניקו לי. גדלתי, אספתי וקיבלתי.

והנה, הגיע היום בו אני מקדש את אשתי, ומאותו רגע אני הופך ל"משה". כל מה שקיבלתי - אני ממשיך ונותן הלאה.

בשלב הראשון לאשתי, בשלב השני לילדי, ואם אזכה, לתלמידי, וכך דור לדור יביע אומר. הדרישה מאיתנו: קיבלת הרבה טוב, כדי ש'האגו' שלך יתנפח ותחשוב רק על עצמך?! -לא!

קיבלת כדי שאת כל מה שקיבלת תעביר הלאה! לא התחתנת עם מכוונת שניצלים ולא עם מכוונת ספוגה. התחתנת עם אשה שאתה חייב לתת לה את כל כולך...

אילו כך בנינו בית, הכל היה נראה אחרת, לא היינו שומעים תלונות של "אין לי כח, זהו, נגמר" ו"נמאס לי", ש"אני לא יכול" ו"אנו לא מתאימים"...